

***Гарачук Тетяна Володимирівна,**
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

УПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

В останній час процесу навчання іноземних мов у початковій школі приділяється все більше увага. В пропозиціях, внесених вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджених рішенням Колегії МОН від 4 серпня 2016 р. та оприлюднених на сайті МОН 11 серпня 2016 р. наголошено про важливість вивчення іноземних мов. Учитель початкової школи має розвивати в учнів позитивну мотивацію до вивчення іноземних мов та сформувати готовність до іншомовного навчання і спілкування в майбутньому.

Доцільність та ефективність вивчення іноземних мов підтверджено багатьма дослідниками та науковцями (Б. Ананьєв, Дж. Брунер, В. Давидов, О. Запорожець, Г. Костюк, Н. Лейтес, С. Максименко, Ж. Піаже та ін.). Зауважено, що в молодшому шкільному віці швидко збагачується активний і пасивний словниковий запас, накопичено вже достатньо знань про навколишній світ, психічні процеси більш сконцентровані і дитина проявляє себе як активна, готова до спілкування особистість. Тому саме при вивченні іноземних мов і доцільно впроваджувати ігрові технології, адже цікавий, емоційно забарвлений, з елементами гри та нотками творчості процес навчання іноземних мов дасть дієвий результат.

У контексті дослідження ми розглянемо проблему впровадження ігрових технологій при вивченні іноземних мов у початковій школі.

Гра охоплює всі періоди життя людини та є однією із важливих форм її життєдіяльності. Як наголошує Г. Лемко, гра часто пов'язана із творчістю, адже гра – це віддзеркалення життя. Всі події відбуваються у штучно створеній умовній ситуації, але дії гравців реальні, їх почуття і переживання – справжні.

Наслідування у грі пов'язане з розвитком уяви та фантазії. Дитина не копіює дійсність, вона комбінує враження від життя з власним світоглядом. Дитяча творчість виявляється у задумі гри і в пошуку засобів для її реалізації. Однак учні довго не реалізують свій задум, не готуються до виконання ролей. Тому гра – завжди імпровізація, як би ретельно вона не була підготовлена [2].

О. Савченко подає структуру розгорнутої ігрової діяльності, яка включає наступні компоненти: 1) спонукальний (бажання дитини брати участь у грі на основі власних потреб, прагнень, уподобань); 2) орієнтувальний (відбір засобів та способів майбутньої ігрової діяльності); 3) залучення дітей до колективного створення атрибутів гри; 4) виконавський (реалізація мети ігрової діяльності окремими діями, операціями); 5) контроль-оцінювальний (стимулювання активності в процесі гри) [3, с. 306].

Для кожного віку існують свої ігри. У грі формуються основи соціальної поведінки, моральні, патріотичні, естетичні та етичні принципи майбутньої особистості. У процесі гри дитина повинна себе виразити, адже гра – це основний засіб фізичного, духовного та розумового розвитку. У практиці роботи початкової школи з іноземної мови переважно використовуються дидактичні ігри, ігри-вікторини, ігри-подорожі, сюжетні рольові ігри, комунікативні ігри, мовні або лінгвістичні ігри тощо.

Теоретичний аналіз літературних джерел дав можливість визначити типологію ігор з іноземної мови для початкової школи. Зазначимо, що досить часто класифікації ігор є тотожними, взаємодоповнюють та взаємозаміняють одна одну.

Отже, з метою формування іншомовної компетенції молодших школярів ігри поділяються на:

- фонетичні ігри;
- лексичні ігри;
- граматичні ігри.

З метою формування іншомовленнєвої компетенції учнів початкової школи виокремлюють:

- ігри на засвоєння навичок аудіювання;
- ігри на засвоєння навичок говоріння (діалогічне та монологічне мовлення);
- ігри на засвоєння навичок читання;
- ігри на засвоєння навичок письма.

Наведемо приклади деяких ігор з іноземної мови для початкової школи, які пропонує А. Павлюк.

Фонетичні ігри. «Let us work on intonation»

Клас ділиться на дві команди. На дошці написані речення. Представники обох команд повинні поставити наголос, стрілочками відмітити підвищення голосу або його пониження і правильно прочитати ці речення.

Ігри на засвоєння літер алфавіту. «Guess the letter»

Серед учнів обирають ведучого. Він виходить з класу, а решта загадують певну літеру. Коли ведучий повертається, йому називають слова з цією літерою до тих пір, поки він не відгадає її. Наприклад, задумана літера S. Учні називають слова: *see, she, exercise* тощо. Коли ведучий відгадає літеру, його місце займе учень, що останнім назвав слово.

Ігри на засвоєння навичок читання. «Put missing word or word-combination in sentence»

Мета гри: формувати вміння вільно читати текст, підбираючи ключові слова та словосполучення. Клас ділиться на дві команди. Вчитель записує на дошці речення, виписані з будь-якого тексту підручника. Речення повинні передавати загальний зміст тексту. Однак в реченнях пропущені ключові слова та словосполучення. Учні уважно читають про себе всі речення, виписані на дошці. Потім за сигналом вчителя гравці обох команд відкривають підручник на вказаній сторінці і починають читати текст, шукаючи у ньому необхідне слово або словосполучення до кожного речення. Учень, котрий перший знайшов слово, підходить до дошки і вписує його у відповідний рядок. Якщо він не помилився, його команда одержує бал. Виграє та команда, яка набере найбільшу кількість балів.

Ігри на засвоєння навичок аудіювання. «Listen to the text and try to remember as many words as you can»

Учитель читає невеликий уривок, в якому всі слова добре знайомі учням. Вони отримують завдання – назвати якомога більшу кількість слів (іменників, числівників, прикметників, дієслів) з прочитаного уривка.

Ігри для розвитку мовленнєвих навичок. «Who will make up more sentences with the given words?»

Учитель називає слово (наприклад: *a bookcase*) і кидає м'яч будь-кому з учнів. Учитель повинен спіймати м'яч, придумати речення з цим словом і кинути м'яч назад учителеві. Коли всі гравці придумують і назвуть речення з цим словом, учитель називає інше слово, і гра продовжується. Учень, який не зміг придумати речення чи допустив помилку, вибуває з гри.

Лексичні ігри. «Who will add more words?»

Учитель називає слово-іменник, наприклад *man*. Учень, до якого він звертається, повинен додати прикметники. Наприклад: *man – a long-legged man – a young long-legged man – a good-looking long-legged man*. Гравець, який не зміг придумати слово або словосполучення, вибуває з гри [1].

Отже, ігрові технології, використані на роках іноземної мови в початковій школі, допомагають подолати психічні бар'єри, виховують цілеспрямованість, наполегливість, стриманість тощо. Ігрові прийоми надають навчальному процесу практичну спрямованість, що сприяє формуванню позитивної мотивації учнів до вивчення іноземних мов.

Список використаних джерел

1. 200 ігор на уроках англійської мови / Упорядник : А. В. Павлюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2002. – 56 с.

2. Лемко Г. І. Значення гри для виховання дитини / Г. І. Лемко. – [Електронний ресурс]. – Materialy IV Mezinarodni vedecko-prakticka konference «Zpravu vedecke ideje – 2008». – Dil 7. – Pedagogika. Psychologie a sociologie. – Praha: Publishing House “Education and Science” s.r.o., 2008. – S. 47–50.– Режим доступу до статті: http://www.rusnauka.com/29_NNM_2008/Pedagogica/36107.doc.htm.

3. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : [підручн.] / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.